

Nodibinājuma „Madonas novada fonds”

Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam

Cesvainē, Ērgļos, Lubānā, Madonā un Varakļānos

Saturs

Saturs.....	2
Saīsinājumi un skaidrojumi.....	3
SVVA stratēģijas kopsavilkums.....	4
SVVA stratēģijas saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem	6
1. Esošās situācijas izvērtējums	9
1.1. MNF darbības teritorija	9
1.1.1. Vispārējs ģeogrāfisks apskats.....	11
1.1.2. Sociālekonomisks apskats.....	11
1.1.3. MNF darbības teritorijas pamatojums.....	15
1.2. Partnerības principa nodrošināšana.....	16
1.3. Teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums.....	17
1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze	21
1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums	23
2. Stratēģiskā daļa	25
2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi.....	25
2.2. Sasniedzamie rezultāti	26
2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana.....	27
3. Rīcības plāns	28
3.1. Rīcības plāns 2023.-2027.gadam	28
3.1.1. Kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai, rīcību apraksti..	33
3.2. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums	37
4. Īstenošana un novērtēšana	37
4.1. Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām	38
4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027.gadam specifiskajiem atbalsta mērķiem	39
4.3. Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, t.sk. interešu konflikta novēršana	41
4.4. Vietējās attīstības stratēģijas uzraudzības un novērtēšanas procedūra	42
4.5. SVVA stratēģijas īstenošanas organizācija.....	43
5. Finansējuma sadales plāns	45

Saīsinājumi un skaidrojumi

Saīsinājumi un skaidrojumi nodibinājuma „Madonas novada fonds” Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijā (turpmāk – SVVA stratēģija)

<i>Saīsinājums vai termins</i>	<i>Atšifrējums vai skaidrojums</i>	<i>Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam</i>
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	Finanšu avots
CSP	Centrālā statistikas pārvalde	
KLP SP	Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023.-2027.gadam	Atbalsta intervence LA19
Kopiena	Blīvāk apdzīvota vieta, kur dodas vietējie iedzīvotāji, kur notiek iedzīvotāju aktivitātes	Cesvaines, Lubānas, Varakļānu pilsēta, ciemi - pagastu centri, citi ciemi
LAD	Lauku atbalsta dienests	https://www.lad.gov.lv/lv/par-mums
LEADER	<i>Liaison entre actions de développement rural</i> Saikne starp lauku attīstības darbībām	Īsteno LEADER pieejas ietvaros
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra	
LLF	Biedrība „Latvijas Lauku forums”	
MNF	Nodibinājums „Madonas novada fonds”	Vietējā rīcības grupa
MNF darbības teritorija	Teritorija, kurai piesaistīts SVVA stratēģijas finansējums	Madonas un Varakļānu novads
MNP	Madonas novada pašvaldība	
NVO	Biedrības un nodibinājumi	
SM		Stratēģijas mērķis
SVVA	Sabiedrības virzīta vietējā attīstība	Sabiedrības virzīta vietējā attīstība

SVVA stratēģija	VRG izstrādāts daudznozaru stratēģiskais plāns konkrētai teritorijai	<i>Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam</i>
UR	Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs	
Uzņēmējs		Uzņēmējs SVVA stratēģijas ietvaros ir UR reģistrēts komersants vai VID reģistrēts saimnieciskās darbības veicējs
VAS	Vietēja attīstības stratēģija	Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam
VID	Valsts ieņēmumu dienests	
VKLPT	Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkls	
VNP	Varakļānu novada pašvaldība	
VRG	Vietējā rīcības grupa	Madonas novada fonds

1.tabula

SVVA stratēģijas kopsavilkums

SVVA stratēģiju īsteno vietējā rīcības grupa – nodibinājums „Madonas novada fonds”, kas kopš 2006.gada iesaistīta LEADER pasākuma īstenošanā. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas darbības teritorija ir Madonas un Varakļānu novads.

SVVA stratēģija tika izstrādāta sadarbībā ar vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām, pašvaldībām un citiem ieinteresētajiem MNF darbības teritorijas attīstībā. SVVA stratēģijas izstrādē ņemti vērā aktuālākie teritorijas ģeogrāfiskie un sociālekonomiski dati, kā arī informācija nacionālajos un reģionālajos plānošanas dokumentos.

SVVA stratēģijas vīzija: **MNF teritorija piesaista interesi ar konkurētspējīgiem, uz izaugsmi vēršiem, radošiem un drosmīgiem uzņēmumiem, sadarbīgām kopienām, aktīviem līderiem un vitālu dzīves telpu iedvesmai un atpūtai.**

Laika posmā no 2023. līdz 2027.gadam MNF darbības teritorijā kā stratēģiskie mērķi ir izvirzīti:

- 1. Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme.**
- 2. Ienākošā tūrisma veicināšana.**
- 3. Sadarbīgas un aktīvas kopienas.**

SVVA stratēģija paredz arī īstenot starpvalstu un starpterritoriālo sadarbību MNF darbības teritorijā, kā arī Latvijā un ar partneriem ārpus Latvijas.

SVVA stratēģijas īstenošana ir balstīta LEADER pieejas principos, kā galveno finansējumu piesaistot „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai” finansējumu „Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam” atbalsta intervences LA 19. “Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošanu” ietvaros.

Par SVVA stratēģijas ieviešanu atbild vietējās rīcības grupas lēmēj institūcija – nodibinājuma „**Madonas novada fonds**” **Padome**. MNF Padomes sastāvā ir pārstāvji no Madonas un Varakļānu novada ar pieredzi biedrību, pašvaldību darbā un uzņēmējdarbībā. Visi savā brīvā laikā iesaistīti sabiedriskās, sporta vai pašdarbības aktivitātēs, vai citās sabiedrību saliedējošās aktivitātēs.

SVVA stratēģijas saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem

Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023. - 2027. gadam			Madonas novada attīstības programma 2022.-2028. gadam ¹		Varakļānu novada attīstības programma 2014.-2023. ² gadam	
Mērķis	Rīcība	Rādītāji	Mērķis	Rīcība	Mērķis	Rīcība
1. Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme	1.1. Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai	Radīti 9 jauni uzņēmumi	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.1.1. Konkurētspējīgas uzņēmējdarbības infrastruktūras un teritoriju attīstība	SM 3 Nodarbinātības pieaugums novada ekonomiskā profila nozarēs	1.4. RV Ražošanas un pakalpojumu attīstība
	1.2. Ar lauksaimniecību nesaistīti pakalpojumi un ražošana	Atbalstīti 6 uzņēmumi	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.1.1. Konkurētspējīgas uzņēmējdarbības infrastruktūras un teritoriju attīstība	SM 3 Nodarbinātības pieaugums novada ekonomiskā profila nozarēs	1.4. RV Ražošanas un pakalpojumu attīstība
	1.3. Pārtikas produktu ražošana un virzība tirgū	Atbalstīti 2 uzņēmumi	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.1.1. Konkurētspējīgas uzņēmējdarbības infrastruktūras un teritoriju attīstība	SM 3 Nodarbinātības pieaugums novada ekonomiskā profila nozarēs	1.4. RV Ražošanas un pakalpojumu attīstība

¹ <https://www.madona.lv/lat/madonas-novada-attistibas-programmas-2022-2028-un-?fu=read&id=2004>

² <https://www.varaklani.lv/novada-dome/planosanas-dokumenti/416-11504>

	1.4. Pašvaldības sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem	6 kopprojekti lauku teritorijā	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.1.1. Konkurētspējīgas uzņēmējdarbības infrastruktūras un teritoriju attīstība	SM 3 Nodarbinātības pieaugums novada ekonomiskā profila nozarēs	1.4. RV Ražošanas un pakalpojumu attīstība
2. Ienākošā tūrisma veicināšana	2.1. Tūrisma veicināšana kultūrvēsturiskos un dabas objektos	Attīstīti 3 objekti	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.2.3. Tūrisma infrastruktūras attīstība un pašvaldības tūrisma objektu materiāltehniskās bāzes pilnveide	SM3 Nodarbinātības pieaugums novada ekonomiskā profila nozarēs	1.5. RV Mērķtiecīga tūrisma piedāvājuma veidošana 2.1. RV Infrastruktūras uzlabošana
	2.2. Publisko tirgus laukumu attīstība	Attīstīti tirgus laukumi Ērgļos un Varakļānos	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.1.2. Vietējo uzņēmumu konkurētspējas un materiālās labklājības veicināšana	SM3 Nodrošināta droša un videi draudzīga dzīves vide, ģimeniska tradicionāla kultūrvide dabas vērtību ielokā	2.5. RV Sabiedriskās infrastruktūras attīstība
3. Sadarbīgas un aktīvas kopienas	3.1. Sabiedrības īstenotas aktivitātes	Atbalstītas 18 aktivitātes	SM1 Sekmēt izglītotu, sociāli nodrošinātu, veselīgu un aktīvu sabiedrību, kultūras daudzveidību	RV 1.3.5. Sadarbība, sabiedrības līdzdalība kultūras procesos RV 1.3.9. Jaunietim labvēlīga vide vispusīgai attīstībai	SM3 Nodrošināta droša un videi draudzīga dzīves vide, ģimeniska tradicionāla kultūrvide dabas vērtību ielokā	3.1. RV Iedzīvotāju līdzdalība publisko teritoriju un objektu izveidošanā,

					uzturēšanā un attīstībā
3.2. Dažādām paaudzēm izmantojama publiskā telpa	Sakārtotas 23 publiskās ārtelpas vietas un sabiedriskie centri	SM1 Sekmēt izglītotu, sociāli nodrošinātu, veselīgu un aktīvu sabiedrību, kultūras daudzveidību	RV 1.3.11. Labiekārtotas publiskās ārtelpas attīstība	SM3 Nodrošināta droša un videi draudzīga dzīves vide, ģimeniska tradicionāla kultūrvide dabas vērtību ielokā	2.5. RV Sabiedriskās infrastruktūras attīstība
3.3. Koprades darbnīca Madonā	Izveidota vieta eksperimentiem un pārbaudēm	SM2 Sekmēt ekonomiski attīstītu novadu	RV 2.1.1. Konkurētspējīgas uzņēmējdarbības infrastruktūras un teritoriju attīstība	SM 3 Nodarbinātības pieaugums novada ekonomiskā profila nozarēs	1.3. RV Sadarbība ar citām institūcijām
3.4. Praktiskas prasmes un zināšanas	20 mācību cikli, kas iesaista dažādu vietējo pagastu iedzīvotājus	SM1 Sekmēt izglītotu, sociāli nodrošinātu, veselīgu un aktīvu sabiedrību, kultūras daudzveidību	RV 1.1.1. Mūsdienīga un kvalitatīva izglītības satura un procesa nodrošināšana	SM 1 Iedzīvotājiem nodrošināta kvalitatīva izglītība un daudzpusīgas personības attīstības iespējas mūža garumā	2.1. RV Pieaugušajiem pieejama mūžizglītība

2.tabula

1. Esošās situācijas izvērtējums

1.1. MNF darbības teritorija

MNF **darbības teritorija ir 3353 km²**. Tā ietver divus novadus - Madonas un Varakļānu (pirms administratīvi teritoriālās reformas 2021. gada ietvēra piecus novadus – Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Madonas un Varakļānu novadu (skat. 3. tabulu). 2023.-2027. plānošanas periodā MNF darbības teritorijā iekļaujas **administratīvās vienības**:

Madonas novads

- Aronas pagasts
- Barkavas pagasts
- Bērzaunes pagasts
- Cesvaines pagasts
- Cesvaines pilsēta
- Dzelzavas pagasts
- Ērgļu pagasts
- Indrānu pagasts
- Jumurdas pagasts
- Kalsnavas pagasts
- Lazdonas pagasts
- Liezēres pagasts
- Lubānas pilsēta
- Ļaudonas pagasts
- Madonas pilsēta, kas ir novada administratīvais centrs
- Mārcienas pagasts
- Mētrienas pagasts
- Ošupes pagasts
- Praulienas pagasts
- Sarkaņu pagasts
- Sausnējas pagasts
- Vestienas pagasts

Varakļānu novads

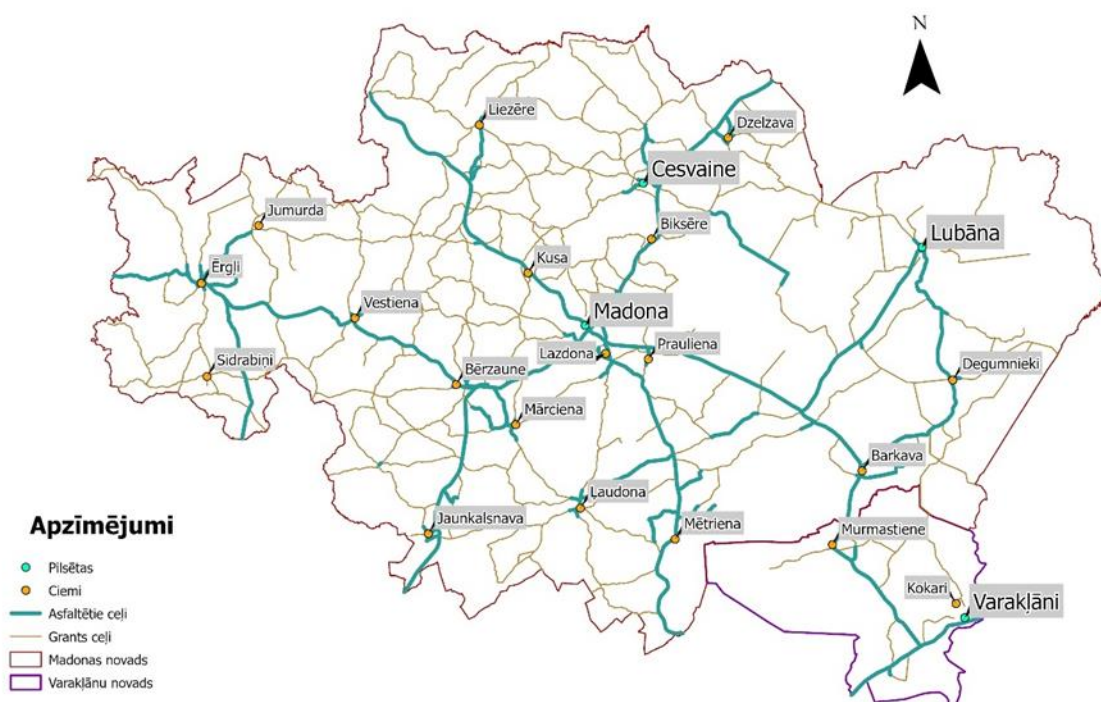
- Murmastienes pagasts
- Varakļānu pagasts
- Varakļānu pilsēta, kas ir novada administratīvais centrs.

Pēc 05.06.2021. pašvaldību vēlēšanām	km ²	Līdz 2021.gada jūlijam	km ²
Madonas novads kopā	3075	Cesvaines novads	190
		Ērgļu novads	379
		Lubānas novads	347
		Madonas novads	2 159
Varakļānu novads	278	Varakļānu novads	278
Kopā	3 353	Kopā	3 353

3.tabula. Novadu raksturojums pēc teritorijas lieluma. www.csb.gov.lv

2022.gada 1.janvārī **iedzīvotāju skaits** MNF darbības teritorijā ir **31 037**³. Lielākā pilsēta un reģionālās nozīmes attīstības centrs – Madona (6715 iedzīvotāji), atrodas MNF darbības teritorijas vidū (skat. 1.attēlu).

Asfalta seguma ceļi ved uz Cēsīm, Gulbeni, Rēzekni, Preiļiem, Jēkabpili un Rīgu, savienojot Madonu ar citiem nacionālās un reģionālās attīstības centriem. Pagastu centri nav savienoti ar asfalta seguma ceļiem, izņemot Lubānu, Degumniekus un Barkavu.

1.attēls. MNF darbības teritorijas karte ar pilsētām un pagastu centriem; asfaltētajiem un dubultklājuma ceļiem.

³https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS031/table/tableViewLayout1/

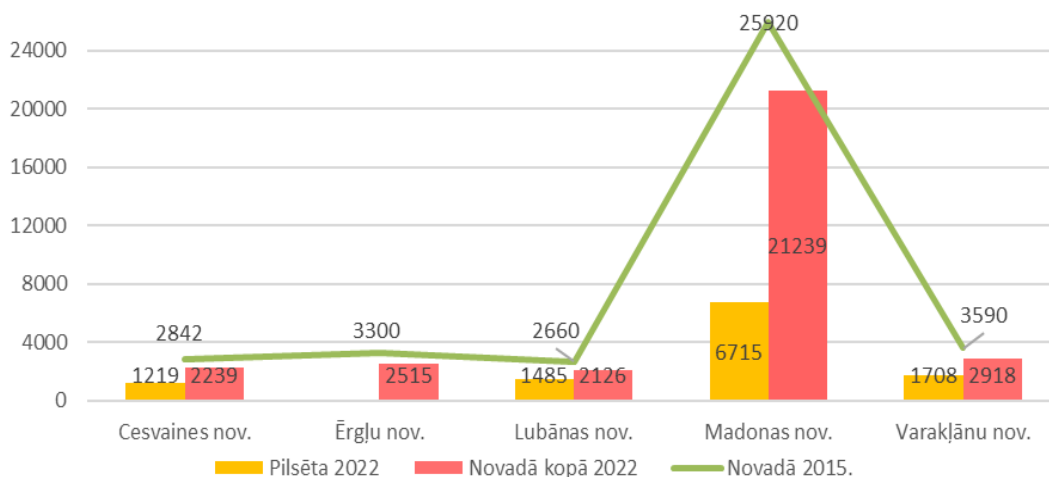
1.1.1. Vispārējs ģeogrāfisks apskats

MNF darbības teritorija ģeogrāfiski atrodas Vidzemes augstienē un Lubāna līdzenumā, kas veido un ietekmē teritorijas ainaviskumu, dabas resursus un lauksaimniecību. Ģeogrāfiski teritorija ir atpazīstama ar Latvijas augstāko kalnu Gaiziņkalnu (311.6 m v.j.l.) un lielāko ezeru – Lubānu, kas atrodas teritorijas dienvidaustrumos, kur robežojas ar Rēzeknes novadu.

Te satiekas arī divi kultūrvēsturiskie novadi - Vidzeme un Latgale.

1.1.2. Sociālekonomisks apskats

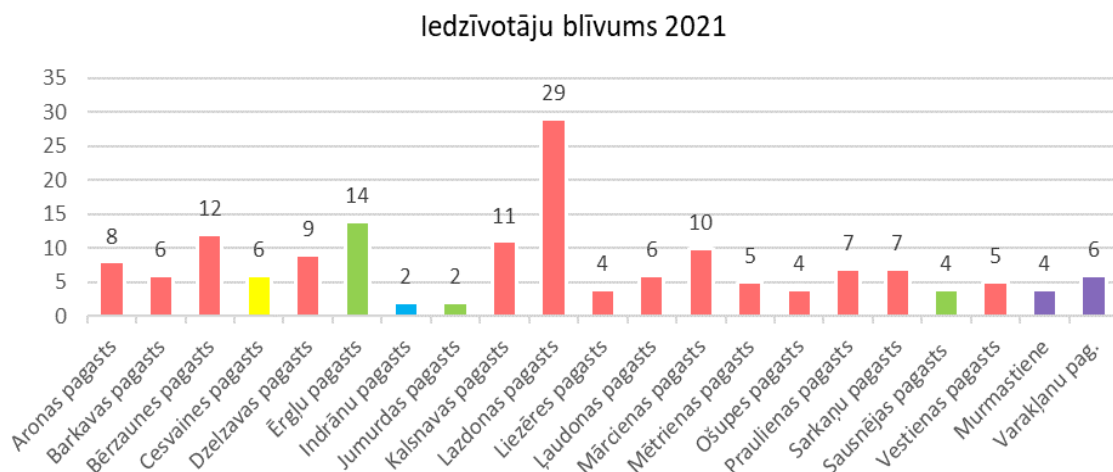
Iedzīvotāju skaits no 2016. līdz 2022.gadam samazinājies par 18.99% jeb 7,275 tūkstošiem cilvēku salīdzinājumā ar 2015.gadu, kad MNF darbības teritorijā bija deklarēti 38 312 iedzīvotāji (skat. 2.attēlu).

2.attēls. Iedzīvotāju skaits pilsētās un novados 01.01.2022. un 01.01.2015. www.csb.gov.lv

Vienīgā administratīvā teritorija, kurā iedzīvotāju skaits pēdējos gados pieaudzis, ir Varakļāni, kas atrodas asfaltētu ceļu un to krustpunktu tuvumā, t.sk. pie augstākās kategorijas autoceļa A12, un apmēram tādā pašā attālumā no Rīgas kā Madona (2 stundu brauciens līdz Rīgas robežai). Bijušā Ērgļu novada, tagad pagasta, teritorijā iedzīvotāju pieauguma nav, lai arī Ērgļi ir izdevīgā novietojumā – vistuvāk Rīgai. Domājams, tas ir tāpēc, ka ir mazāks dzīvojamais fonds un, iegādājoties dzīvokli Ērgļos, būs jāpiedalās mājas apsildīšanā, jo nav centralizēta pakalpojuma.

Lielākais iedzīvotāju blīvums ir Madonas, Cesvaines, Lubānas un Varakļānu pilsētā, Ērgļu ciemā un Bērzaunes pagastā, kur ir pašvaldības attīstītā Sauleskalna industriālā zona, kas ietekmē arī blakus esošo Mārcienu, kā arī Lazdonas pagastā. Tā centrs Lazdona atrodas tuvu Madonas pilsētai, iedzīvotāji bieži attālumu līdz pilsētai mēro kājām vai ar velosipēdu (skat. 3.attēlu).

3.attēls. Iedzīvotāju blīvums 21 pagastā. www.csb.gov.lv

Demogrāfiskais sastāvs

Līdzīgi kā kopumā Latvijā, arī MNF darbības teritorijā ir raksturīga iedzīvotāju demogrāfiskā sastāva novecošanās, kad pirmspensijas un pensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvars veido vairāk kā 40% no MNF darbības teritorijas iedzīvotājiem. Vienlaikus iedzīvotāju skaits ar invaliditāti ir augstāks nekā vidēji valstī šis rādītājs (skat. 4.tabulu).

Bērni. 0-17 gadus vecu iedzīvotāju īpatsvars	Madonas nov. – 17.3 % Varakļānu nov. – 15.9% Valstī – 19.19%
Pirmspensijas vecuma (50-64 gadi) iedzīvotāju īpatsvars	Madonas nov. – 23% Varakļānu nov. – 22% Valstī – 21%
65 gadi un vecāku iedzīvotāju īpatsvars	Madonas nov. – 22.6% Varakļānu nov. – 22.8% Valstī – 21%
Personu ar invaliditāti skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Madonas nov. – 131 Varakļānu nov. – 161 Valstī – 110

4.tabula. Demogrāfiskie dati MNF darbības teritorijā. www.csb.gov.lv

Nodarbinātība un uzņēmējdarbība teritorijā

MNF darbības teritorijā 2022.gadā bija reģistrēti 2846 aktīvie uzņēmumi⁴ un deklarēti 2900 saimnieciskās darbības veicēji⁵. Lursoft.lv datubāzē redzams, ka, saskaņā ar darbības veidiem, lauksaimniecībā, mežizstrādē, mežkopībā, mazumtirdzniecībā ir lielākais reģistrēto uzņēmumu skaits, kam seko automobiļu remonts un apkope un grāmatvedības pakalpojumi. Iedzīvotāji un tūrisma speciālisti norāda, ka teritorijā,

⁴<https://statistika.lursoft.lv/lv/statistika/rajoni-un-novadi/aktivo-uznemumu-skaits/rajons/madonas-rajons/2022/>

⁵ VID informācija.

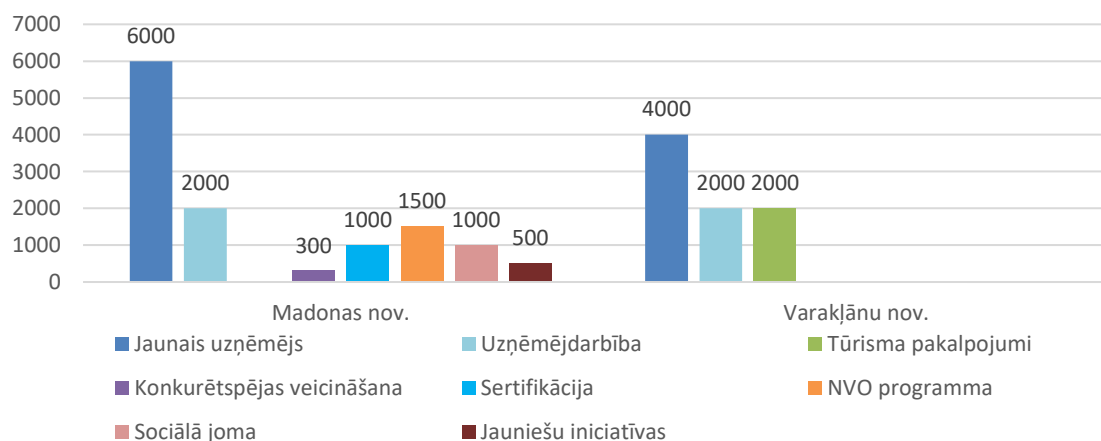
īpaši Cesvaines pilsētā, nav pietiekams ēdināšanas pakalpojumu piedāvājums. MNF teritorijā reģistrēti 29 uzņēmumi, kas sniedz ēdināšanas pakalpojumus.

Bezdarba līmenis MNF darbības teritorijā ir nedaudz augstāks kā valstī vidējie bezdarba rādītāji – 2023. gada aprīlī, saskaņā ar CSP datiem, Madonas novadā bezdarba līmenis bija 5,2%, Varakļānu novadā – 5,6% (Vidzemē 4,1 %, Latvijā 4,2%).

Saskaņā ar CSP datiem **vidējā mēneša darba samaksa** 2022.gadā MNF darbības teritorijā bija zemāka nekā valstī (bruto mēneša darba samaksa Latvijā ir 1144 EUR), Madonas novadā – 934 EUR, Varakļānu novadā – 870 EUR.

MNF darbības teritorijā ir pieejamas dažādas iespējas uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai, piem., LIAA Madonas biznesa inkubators. Iespēju mācīties, lai atrastu jaunu darbu vai izveidotu savu uzņēmumu, piedāvā Nodarbinātības valsts aģentūra, mācību centrs SIA BUTS. Pašvaldības dažādos virzienos atbalsta uzņēmējdarbību un iesaista biedrības aktuālu vietējo jautājumu risināšanā, tā atbalstot uzņēmīgos iedzīvotājus un palīdzot mazaktīvajiem. Piem., iekārtu iegādei jauniem uzņēmumiem Madonas novada pašvaldība piedāvā atbalstu 6000 *euro* apmērā, bet Varakļānu novads – 4000 *euro* (skatīt 4.attēlu). SVVA stratēģija papildina uzņēmējdarbības atbalsta vidi ar iespēju veikt lielākus ieguldījumus straujākai uzņēmuma attīstībai, kas būtu ražīgākas iekārtas, ražošanas procesu automatizācija un digitalizācija, ražošanas telpu izveide.

Viena projekta finansējums EUR

4.attēls. Pašvaldību atbalsts uzņēmējdarbībai un biedrību aktivitātēm 2023.gadā.MNP un VNP

Tūrisms attīstība ir nozīmīgs MNF darbības teritorijas attīstības virziens. Saskaņā ar Madonas novada pašvaldības sniegto informāciju tūristu skaits pieaug – 2014. gadā pašvaldībām piederošo tūrisma objektu apmeklētāju skaits bija 65 152, savukārt 2022. gadā gandrīz dubultojies – 114 936 apmeklētāji (MNF dati).

Tūrisma galamērķis	Apmeklētāju skaits
Cesvaines pils, pilsmuižas komplekss, parks	41085
Sporta un atpūtas bāze "Smeceres sils"	25 397
Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs	13 192
Latvijas valsts mežu Kalsnavas arborētums	12 110
Rūdolfā Blaumaņa memoriālais muzejs "Braki"	6569
Varakļānu pils	4007
Brāļu Jurjānu memoriālais muzejs "Meņģeļi"	3201
Lubānas tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centrs	1450
Lubāna mitrāja informācijas centrs	1324
Bronislavas Martuževas dzejas klēts	951
Haralda Medņa kultūrizglītības centrs "Dziesmusvētku skola"	731
Etnogrāfiskā un sadzīves priekšmetu krātuve Sarkaņos	727
Tūrisma informācijas centrs "Ērgļu stacija", kas iesaista pārgājienos un dabas izziņas pasākumos	329
Sausnējas pagasta vēstures muzejs "Līdumi"	316

5.tabula. Apmeklētākie tūrisma un atpūtas gala mērķi 2022. gadā. MNP, VNP un MNF

Tūrisma galamērķi ir ne tikai pašvaldību, bet arī privātie muzeji un ekspozīcijas, piem., Bronislavas Martuževas dzejas klēts, privātais senlietu muzejs Bikšēres muižā, pulkveža Oskara Kalpaka dzimtās mājas "Liepsalas", dzejnieces Martas Bārbales dzimtās mājas "Skalbjudambji" Murmastienē u.c.

Tūristu piesaistei tiek izmantots arī industriālais mantojums, piem., Strūves ģeodēziskais loks ar trīs punktiem – "Gaisa-kalns", "Nessaule-kalns" un UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļauto punktu "Sestu-kalns".

Viesu izmitināšanas pakalpojumu sniedzēji uzsver, ka svarīgi, ja apkārtnē ir iespēja dažāda veida atpūtai dažādos gadalaikos, jo Cesvaines pils un sporta un atpūtas bāze "Smeceres sils" nevar nosegt visu pieprasījumu.

Madonas novada pašvaldība ir izveidojusi starptautiskiem standartiem atbilstošu sporta infrastruktūru sporta un atpūtas bāzē "Smeceres sils". Sportistiem, kas te trenējas un piedalās sacensībās, nepietiek ar 6 labiekārtotiem apartamentiem (26 vietas), jābūt iespējai uzņemt vismaz 30 cilvēkus. Arī lielu sacensību uzņemšanu bremzē apkārtējo viesnīcu un viesu namu nelielā kapacitāte.

Sabiedrības iesaiste sabiedriskajās un pilsoniskajās aktivitātēs

Rādītājs	Rezultāti
Aktīvo NVO skaits	2010.gadā - 196 2014.gadā - 283 2022.gadā - 404

Aktīvo biedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	2011.gadā - 5 2015.gadā - 7 2021.gadā - 12
Aktīvo reliģisko organizāciju skaits	2010.gadā - 31 2014.gadā - 31 2022.gadā - 20

6.tabula. NVO un Reliģiskās organizācijas MNF darbības teritorijā. Lursof

NVO, kas vērstas uz sadarbību un vietējo iedzīvotāju iesaisti sporta, aktīvās atpūtas, kultūras, amatniecības, dabas izziņas u.c. brīvā laika aktivitātēs, skaits nav liels. No 2016. līdz 2023. gadam MNF sadarbojies ar 52 biedrībām. MNP sazinājās ar visām UR biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētajām NVO, atbildēja 40.

Iesaistot vietējās biedrības un kopienas lielāku pasākumu organizēšanā, piem., 6. Latvijas Lauku kopienu parlaments Ērgļos, iepazīstinot ar aktīvu biedrību darbību un Sēlijas salu pieredzi, izdodas veicināt Viedo ciemu kustību MNF darbības teritorijā. 2023. gadā trīs vietējās kopienas pieteikušās LLF organizētajam pasākumam "Viedais ciems 2023".

Vietējās pašvaldības pievērš lielu uzmanību jauniešu interesēm. MNF darbības teritorijā ir 22 jauniešu centri.

1.1.3. MNF darbības teritorijas pamatojums

VRG "Madonas novada fonds" darbības teritorija no 2006.gada sakrita ar Madonas rajona teritoriju, bet kopš 2021.gada – ar Madonas un Varakļānu novadu. Teritorijas vienotību veido tās administratīvā vēsture – Madonas rajons. Teritorijas centrā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs Madonas pilsēta, kas kā pakalpojumu sniegšanas vieta ir aktuāla gan Madonas, gan Varakļānu novadam. Madonā iedzīvotāji var saņemt valsts iestāžu, notāru un apdrošināšanas sabiedrību pakalpojumus. Madonā atrodas arī lielākie iepirkšanās centri teritorijā. Notiek lielākie vietējie tirgi un uzņēmējdarbības izstādes.

Pilsētā atrodas Madonas Valsts ģimnāzija. Novadu skolas sadarbojas mācību priekšmetu metodiskajās apvienībās. Visā teritorijā bibliotēku darbību vada Madonas novada bibliotēka. Bijušā Madonas rajona robežās ir Dziesmu un deju svētku koru aprīņķis un deju aprīņķis. Madonas un Varakļānu novadi sadarbojas dažādu jautājumu kopīgā risināšanā.

Madonā krustojas visi teritoriju šķērsojošie ceļi, kas ved Cēsu, Gulbenes, Rēzeknes, Preiļu, Jēkabpils, Rīgas virzienā.

1.2. Partnerības principa nodrošināšana

MNF padomē iesaistītie dalībnieki nodrošina partnerības principu:

- ✓ teritoriālo pārstāvniecību, iekļaujot pārstāvjus, kas dzīvo dažādās pilsētās un pagastos, lai veicinātu vairāk zināšanu par teritoriju un tās vajadzībām. Padomē ir pārstāvji no Madonas un Varakļānu novada. Padome ir atvērta institūcija, tās darbībā var iesaistīties ikviens iedzīvotājs, kas ir ieinteresēts teritorijas attīstības jautājumos, SVVA stratēģijas īstenošanā, t.sk. jaunieši vecumā līdz 25 gadiem;
- ✓ Interēšu grupu pārstāvniecība – padomē ir pārstāvētas lauku sieviešu, lauksaimnieku, jauniešu un ģimeņu ar bērniem intereses. SVVA stratēģijas īstenošanu organizē, nodrošinot partnerības principu – publisko un privāto vietējo sociālekonomisko interešu pārstāvniecībā. Lēmumu pieņemšanā tiek nodrošināts, ka nedominē atsevišķas interešu grupas padomes pārstāvjiem ir daudzveidīga pieredze, t.sk. ekonomiskā – lauksaimnieki, pārtikas ražotāji, īso pārtikas ķēžu organizatori, tūrisma pakalpojumu sniedzēji, uzņēmēji ar pieredzi kokapstrādē, finanšu jomas speciālisti, darba ņēmēji, pašvaldībās vai to iestādēs strādājošie.
- ✓ Padomes pārstāvji ir aktīvi savā brīvajā laikā, piedaloties sabiedriskās aktivitātēs – ir biedrību biedri un pašdarbnieki.

1.3. Teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

1.	STIPRĀS PUSES
1.1.	Vēsturiski vienota teritorija, laba sadarbība starp Madonas un Varakļānu novadu, iedzīvotāji to redz kā vienotu teritoriju
1.2.	Madonā pieejami galvenie valsts iestāžu pamatpakalpojumi
1.3.	Ērgļu kā "Rīgas vārtu" lokācija attiecībā pret MNF teritoriju un Rīgu
1.4.	Varakļānu lokācija uz valsts nozīmes A12 ceļa
1.5.	Bagātīgi dabas resursi, t.sk., īpaši aizsargājamās teritorijas, dabas parki, dabas liegumi, aizsargājamo ainavu apvidi, ezeri, Lubāna mitrājs, Kāla ezera salas, Nesaules kalns, Jumurdas ezers un Teiču dabas rezervāts, u.c. Vidzemes augstienes un Lubāna līdzenuma ainaviskā dažādība
1.6.	Daudzveidīgs kultūrvēsturiskais mantojums – Cesvaines pils un parka komplekss, Varakļānu pils ar parku
1.7.	Vidzemes un Latgales kultūrvēsturiskā robeža
1.8.	Nozīmīgs industriālais mantojums - Strūves ģeodēziskais loks (UNESCO mantojums), vēsturiskās dzelzceļa līnijas u.c.
1.9.	Aktīvi iedzīvotāji vecumā līdz 40 gadiem, kas ir motivēti uzsākt uzņēmējdarbību MNF darbības teritorijā
1.10.	Iedzīvotāji iegādājas nekustamos īpašumus valsts kultūras pieminekļu zonā vai valsts kultūras pieminekļa kompleksa daļā ar mērķi atjaunot tos vēsturiskā izskatā un pielāgot telpas uzņēmējdarbībai vai sabiedriskām aktivitātēm
1.11.	Atbalstoša vide uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai (MNF, LIAA inkubators, NVA, mācību centrs SIA BUTS)
1.12.	Daudzveidīgs pašvaldību un privāto muzeju piedāvājums
1.13.	Pašvaldību atbalsts uzņēmējdarbībai un iedzīvotāju aktivitātēm
1.14.	MNF mērķtiecīgs darbs ar NVO un iedzīvotājiem (iesaiste pieredzes apmaiņā, vietas vajadzību izzināšanā, dalība pasākumos, kas veicina kopienu aktivizēšanos)

1.15.	NVO iesaista iedzīvotājus kopīgās aktivitātēs – amatniecības prasmju apgūvē, gleznošanā, datorzinību apgūvē u.c., kas veicina vietējo iedzīvotāju regulāru saskarsmi un sadarbīgas kopienas veidošanos
2.	VĀJĀS PUSES
2.1.	Teritorijā ir ēkas, kas būtu atjaunojamas un izmantojamas uzņēmējdarbībai un iedzīvotāju aktivitātēm
2.2.	Trūkst uzņēmējdarbības attīstībai piemērotu telpu
2.3.	Esošo uzņēmumu darbības nestabilitāte, mainoties nodokļu politikai, atbalsta instrumentu pieejamībai, komercbanku neieinteresētībai kreditēt mazos un vidējos uzņēmumus reģionos, palielinoties inflācijai ģeopolitiskās situācijas dēļ
2.4.	Neskatoties uz to, ka reģistrēto NVO skaits palielinās, tomēr biedrību skaits, kas iesaista iedzīvotājus aktivitātēs, ir neliels nepietiekošu cilvēku, finanšu un kapacitātes trūkuma dēļ (Madonas novada pašvaldības un MNF darbības pieredze ar NVO sektoru)
2.5.	Mazaktīvas vietējās kopienas, vāja sadarbība starp tām, lēna viedo ciemu koncepta iedzīvināšana MNF darbības teritorijā
2.6.	Īstenoto projektu rezultātu pēctecība ir atkarīga no projektu īstenotāju motivācijas turpināt savu darbību. Ja tās nav, tiek zaudēts ilgstošs ELFLA sniegtais ieguldījums un teritorijā atkārtoti ir jāiegulda tām pašām vajadzībām
2.7.	Pasliktinās kultūrvēsturisko objektu stāvoklis, netiek pilnvērtīgi izmantots to potenciāls tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī vietējo kopienu vajadzībām teritorijā
2.8.	Zema iedzīvotāju mobilitāte MNF darbības teritorijā (neatbilstošas ceļu seguma kvalitātes un sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamības dēļ), kas ietekmē gan iedzīvotāju nodarbinātību, gan uzņēmējdarbības attīstību lauku teritorijās
2.9.	Salīdzinoši zema vidējā darba samaksa MNF teritorijā, kas ietekmē iedzīvotāju pirktspēju un dzīves kvalitāti MNF darbības teritorijā
2.10.	Nepietiekošs dzīvojamais fonds, lai piesaistītu jaunas ģimenes vai iedzīvotājus MNF darbības teritorijā

2.11.	Nepietiekams interneta pārklājums un mobilo sakaru kvalitāte
3.	IESPĒJAS
3.1.	Veicināt un atbalstīt esošos uzņēmumus un jaunus uzņēmumus, kas veicinātu nodarbinātību un tuvinātu MNF teritorijas iedzīvotāju ieņēmumus (darba samaksu) vidējiem valsts rādītājiem
3.2.	Atbalstīt uzņēmējdarbības iniciatīvas kontaktu un tīklošanās veicināšanai ar partneriem Pierīgas teritorijās, lai veicinātu vietējo ražojumu noieta tirgus paplašināšanos
3.3.	Atbalstīt uzņēmēju un kopienu iniciatīvas jaunu risinājumu ieviešanai MNF darbības teritorijā, t.sk. attīstot kopprojektus vai sadarbības projektus ar dažādu jomu partneriem (kā, piemēram, universitātēm vai zinātniskajiem institūtiem, citu teritoriju uzņēmējiem, kopienām u.c.) pozitīvās pieredzes apguvei un pārnesi MNF darbības teritorijā
3.4.	Attīstīt Varakļānu tirgus infrastruktūru, lai pilnvērtīgi varētu izmantot tā atrašanās vietu uz A12 valsts nozīmes ceļa potenciāla tūrisma un vietējās uzņēmējdarbības attīstībai
3.5.	Sakārtot tirgus infrastruktūru Ērgļos, lai stiprinātu sestdienas tirgus tradīcijas, palielinot tirgus apmeklētāju skaitu, t.sk. no Pierīgas, tā sekmējot arī lielāku pieprasījumu pēc vietējā ražojuma precēm un produktiem
3.6.	Atbalstīt koprades telpu izveidi, kurās esošie un jaunie uzņēmumi var attīstīt jaunas iniciatīvas, eksperimentus, prototipus
3.7.	Atbalstīt kultūrvēsturisko objektu sakārtošanu un to ilgtspējīgu iekļaušanu tūrismā, uzņēmējdarbībā un kopienu aktivitātēs, prioritārie objekti – tūristu apmeklētākie galamērķi
3.8.	“Lēnā tūrisma” veicināšana, dažādojot tūrisma piedāvājumu, lai piesaistītu tūristu interesi ilgāk uzturēties MNF teritorijā, iepazīstot tūrisma objektus un izmantojot vietējo uzņēmēju piedāvātos pakalpojumus
3.9.	Atbalstīt kopienu iniciatīvas, kā arī viedo ciemu attīstību MNF darbības teritorijā

3.10.	Atbalstīt kopienu centru izveidi, kur kopienas var īstenot savas aktivitātes un attīstīt jaunas iniciatīvas iedzīvotāju aktivizēšanai un iesaistei, un to vajadzību risināšanai (piem., apmācības)
3.11.	Turpināt veidot un uzturēt sadarbību ar VRG Latvijā un Eiropā, gūstot nepieciešamo pieredzi un tīklošanos MNF, vietējo uzņēmēju, NVO un iedzīvotāju kapacitātes stiprināšanai SVVA stratēģijas kvalitatīvā īstenošanā

4.	DRAUDI
4.1.	Centriskā mobilitāte MNF darbības teritorijā. Visi asfalta seguma ceļi ved uz Madonu
4.2.	Pagastu centri nav savienoti ar asfaltētiem ceļiem, tas mazina mobilitāti, ietekmējot gan iedzīvotāju, gan uzņēmēju saskarsmi, brīvu pārvietošanos
4.3.	Turpinot pasliktināties ceļu kvalitātei, pakalpojumu pieejamībai, samazināsies ciemu un pagastu dzīvotspēja, īpaši teritorijās, kuras ir attālāk no administratīvā centra, tā ietekmējot pagastu nevienmērīgu attīstību MNF darbības teritorijā
4.4.	Sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupu sociālekonomisko apstākļu pasliktināšanās, samazinoties pakalpojumu pieejamībai un mobilitātei lauku teritorijās
4.5.	Nodokļu un uzņēmējdarbības politikas neprognozējamība un inflācija var ietekmēt esošo uzņēmumu darbību, kā arī kavēt jaunu uzņēmumu attīstību
4.6.	Kvalificēta darba spēka trūkums, samazinoties iedzīvotāju skaitam, novecojot demogrāfiskajam sastāvam
4.7.	Iedzīvotāju zināšanu un prasmju neatbilstība mūsdienu situācijai un prasībām
4.8.	Palielinās to nekustamo īpašumu īpašnieku skaits, kas sezonāli dzīvo MNF darbības teritorijā ar mazu interesi aktīvi iesaistīties vietējā kopienā un vietējo teritoriju attīstības jautājumos
4.9.	Kultūrvēsturisko objektu stāvokļa pasliktināšanās, īpaši lauku teritorijās
4.10.	Ģeopolitiskās situācijas nestabilitātes ietekme uz MNF darbības teritoriju

7.tabula

1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze

SVVA stratēģijas situācijas raksturojums un SVID analīze ietver arī iedzīvotāju redzējumu, kā virzīties uz priekšu laikā, kad notiek iedzīvotāju skaita samazināšanās MNF darbības teritorijā. Iedzīvotāju iesaistīšanās SVVA stratēģijas izstrādē ir arī nozīmīgs sociālais kapitāls SVVA stratēģijas īstenošanai. Darba grupās 2022. un 2023.gada pavasarī, kā arī iedzīvotāju tikšanās 2023.gada 8.jūnijā, tika diskutētas, apkopotas un atkārtoti apstiprinātas teritorijai aktuālās vajadzības un prioritātes, kuras tiek risinātas un atbalstītas SVVA stratēģijas ietvaros. Tā kā teritorijas attīstībai būtiski ir veicināt uzņēmējdarbības attīstību, kas sekmē gan iedzīvotāju ekonomisko, gan arī sociālo labklājību, 51% no SVVA stratēģijas īstenošanai paredzētā ELFLA līdzfinansējuma tiks novirzīts šim mērķim.

Pamatojoties uz situācijas analīzi, SVID rezultātiem un iedzīvotāju vajadzību apzināšanu, SVVA stratēģijas mērķu sasniegšanai prioritāri tiks atbalstītas šādas aktivitātes:

1. SM Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme

- 1.1. Atbalstīt esošos uzņēmumus, kuros pamatdarbā strādā ELFLA līdzfinansējuma pretendents – uzņēmuma īpašnieks, tā sekmējot uzņēmumu kvalitatīvāku un ilgtspējīgāku darbību;
- 1.2. Stimulēt jaunu uzņēmumu radīšanu;
- 1.3. Atbalstīt uzņēmējdarbību, kas veicina nodarbinātību MNF darbības teritorijā – jaunu pilna laika darba vietu izveidošana un/vai esošu pilna laika darba vietu saglabāšana, īpaši, ja darba samaksa ir vienāda vai lielāka par vidējo bruto mēneša darba samaksu Latvijā, tā sekmējot *pelēkās* ekonomikas mazināšanu – godīgu nodarbinātību;
- 1.4. Atbalsts lauksaimniekiem pašu saražotā primārā lauksaimniecības produkta pārstrādei, veicinot vietējo ražojumu pieejamību;
- 1.5. Atbalstīt uzņēmējus, kuri, attīstot pakalpojumus vai ražošanu, domā arī par kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanu un atjauno ēkas vēsturiskā izskatā, īpaša uzmanība tiek vērsta uz ēkām, kas saistītas ar valsts nozīmes kultūras pieminekļiem (tipoloģiskā grupa – arhitektūra) – atrodas valsts nozīmes kultūras pieminekļu aizsardzības zonā un ir kompleksa vēsturiskā daļa vai ir kompleksa vēsturiskā daļa un atrodas kultūrvēsturiskā pieminekļa tuvumā, bet nav aizsardzības zonā;
- 1.6. Atbalstīt vietējo uzņēmēju un pašvaldības sadarbību MNF darbības teritorijā esošo ēku sakārtošanai, tās pielāgojot ražošanai un pakalpojumu veikšanai, tā izmantojot esošo neizmanto apbūvi un neradot jaunu slodzi apkārtējai videi.

2. SM Ienākošā tūrisma veicināšana

- 2.1. Sekmēt tādu tūrisma objektu sakārtošanu un to tūrisma pakalpojumu piedāvājuma palielināšanos, kuriem ir lielāks potenciāls tūristu piesaistei (tūrisma objektu apmeklētāju skaits) MNF darbības teritorijā un tie ir nozīmīgi brīvā laika pavadīšanai vietējiem iedzīvotājiem, īpaši atbalstot valsts nozīmes pieminekļu, to zonu vai ar tiem saistītu vēsturisku vietu sakārtošanu un pieejamības nodrošināšanu;
- 2.2. Sakārtot tirgus laukumus Ērgļos un Varakļānos – vietās, kur notiek iknedēļas tirgi un ir potenciāls esošu vietējo iedzīvotāju klientu loku paplašināt ar jauniem, radot lielāku pieprasījumu pēc vietējo ražotāju precēm un pakalpojumiem;
- 2.3. Starpteritoriālā un starptautiskā sadarbība, kas aktivizē tūrisma pakalpojumus un iesaista vietējos iedzīvotājus sadarbībā, t.sk.:
 - privāto un pašvaldības muzeju darbības izvērtēšanai un attīstībai;
 - piļu un muižu lietojums uzņēmējdarbībā, tūrismā un sabiedrības aktivitātēm;
 - vietējā kultūrvēsturiskā mantojuma iepazīšana Aiviekstes krastos, tūrisma maršrutu izstrādei un kopienu aktivizēšanai;
 - industriālais mantojums un dabas objekti tūrisma pakalpojumu dažādošanai un jaunu auditoriju iesaistīšanai;
 - citas tēmas, kuras SVVA stratēģijas īstenošanas laikā ierosina iedzīvotāji un kas veicina sadarbību, tīklošanos un apkaimju attīstību MNF darbības teritorijā.

3. SM Sadarbīgas un aktīvas kopienas

- 3.1. Vietējo kopienu un NVO īstenotās aktivitātes vietējiem iedzīvotājiem. Pašvaldību attīstītās iniciatīvas, kas ir izstrādātas un tiks īstenotas ciešā sadarbībā ar vietējiem iedzīvotājiem;
- 3.2. Vietējo iedzīvotāju prasmju un zināšanu pilnveidošana, vienlaikus veicinot saskaršmi un sadarbību, iesaistot mācībās dalībniekus vismaz no diviem pagastiem vai pilsētām MNF darbības teritorijā;
- 3.3. Darbniecu vai koprades telpu izveide uzņēmējdarbības attīstībai, radot vidi inovāciju pilotēšanai, jauno risinājumu attīstībai, iekārtu izmēģinājumiem, prototipu izstrādei, mācībām sadarbībā ar Madonas uzņēmējdarbības nodaļu un LIAA Madonas biznesa inkubatoru. Plānotās tēmas ir kokapstrāde, elektronika, t.sk. lodēšana, un pārtika – izveidota virtuve. Darbniecas pieejamas Madonas un Varakļānu novadu uzņēmējiem, skolēnu mācību uzņēmumiem, LIAA Madonas biznesa inkubatora dalībniekiem u.c.
- 3.4. Kopienas aktivizēšana, savstarpējo sadarbību un sociālo iekļaušanu veicinošas aktivitātes, t.sk. starpteritoriālie un starptautiskās sadarbības projekti.

1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums

Starpteritoriālie un starpvalstu projekti ir viens no risinājumiem kopienu aktivizēšanai. Īstenojot sadarbības projektus, tiks sasniegts SVVA stratēģijas 2. un/vai 3. mērķis.

SVVA stratēģijas mērķu sasniegšanai 2023.-2027.gada plānošanas periodā ir paredzēts īstenot vairākas rīcības un projektus:

SM 2. Ienākošā tūrisma veicināšana

Rīcība 2.3. Starptautiskā un starpteritoriālā sadarbība tūrisma galamērķos sniegto pakalpojumu uzlabošanai un jaunu auditoriju piesaistei

Starpteritoriālais projekts “Pēdējais brīdis”

Blakus tādiem nozīmīgiem pašvaldības muzejiem kā Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs ar izstāžu zāli Madonā un Etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu krātuvi Sarkanos, Rūdolfā Blaumaņa memoriālais muzejs Braki un brāļu Jurjānu memoriālais muzejs Meņģeļi Ērgļos MNF teritorijā ir nelieli privātie muzeji – Jāņa Zābera muzejs “Vecais Ceplis” Indrānu pagastā, Bronislavas Martuževas dzejas klēts Lubānā, dzejnieces Martas Bārbales dzimtās mājas Murmastienē, novadpētniecības kolekcijas ekspozīcija Sarkanu klēts, kā arī novadpētniecības ekspozīcijas un kabineti vietējās skolās un nelieli pašvaldības muzeji kā Sausnējas pagasta vēstures muzejs “Līdumi” u.c.

Plānotās darbības: sakārtojot uzskaiti krājumos, apgūt prasmi veidot interesantas ekspozīcijas bez lieliem ieguldījumiem, izstrādājot vīziju un attīstības plānu.

Vadošais partneris: BDR Vidusdaugavas NVO centrs

Partneri: BDR Aizkraukles rajona partnerība, BDR Partnerība Kaimiņi

Starpteritoriālais projekts “Mana ciema vārdadiena”

MNF darbības teritorijā satiekas Vidzeme un Latgale, šo kultūrvēsturisko mantojumu plānojam izmantot vietas vēstures izzināšanai, tā aktivizējot vietējos iedzīvotājus kopdarbībai kopienās un sadarbībai/satiksmei teritorijas ietvaros. Kopienas identitātes veidošana, akcentējot robežjoslu Vidzeme – Latgale – Sēlija. Vēsturiskās identitātes formēšana, izzinot vietas vēsturi.

Partneri: BDR Vidusdaugavas NVO centrs, BDR Abulas lauku partnerība

Starpvalstu sadarbības projekts

Ir nepieciešamība uzlabot kultūrvēsturiskā mantojuma – piļu un muižu – lietojumu uzņēmējdarbībā, tūrismā un vietējās sabiedrības aktivitātēm.

MNF darbības teritorijā ir daļēji saglabājusies muižu apbūve, to saimnieki meklē risinājumus ēku pilnvērtīgai izmantošanai, lai ēkas uzturētu labā kārtībā. Arī iedzīvotāju darba grupās nevis jauna būvniecība, bet esošās apbūves izmantošana gan uzņēmējdarbībai, gan kopienu vajadzībām tika minēta kā svarīgs darbības virziens, akcentējot, ka veco ēku iekļaušana jaunā aprītē ir sarežģīta, jo prasa ne tikai materiālos ieguldījumu, bet arī kopienas – vietējo iedzīvotāju saskaņotu darbību. Tāpat esošās apbūves izmantošana tika uzsvēta kā vidi saudzējoša un kultūrvēsturisko ainavu saglabājoša vērtība.

Vēl notiek darbs pie plānotajām darbībām.

Vadošais partneris: BDR Ziemeļkurzemes biznesa asociācija

Plānotie partneri no Latvijas un Igaunijas vēl tiek meklēti.

Starpteritoriālais projekts “Strūves maršrutu tīkls”

Starptautiskā projekta “Strūves maršrutu tīkls” ietvaros izdevās visus trīs Strūves ģeodēziskā loka punktus iekļaut tūrisma aprītē. Plānojam turpināt šo tēmu, starpteritoriāla projekta ietvaros veidojot jaunus tūrisma maršrutus jaunām auditorijām, tā veicinot ienākošo tūrisma MNF darbības teritorijā. Plānojam pievērst uzmanību jaunu tūrisma auditoriju piesaistei lauku teritorijām – ģimenēm ar bērniem, skolām un mototūristiem. 2024. gadā aprit 200 gadu kopš SĢL mērījumiem MNF teritorijā.

Plānotās darbības: vēstures izzināšana, tūrisma maršrutu izstrāde, tūrisma veicinoši pasākumi.

Partneri no Latvijas vēl tiek meklēti.

Starpteritoriālais projekts

Dabas objekti tūrisma pakalpojumu dažādošanai un jaunu auditoriju iesaistīšanai. Laivošana Aiviekstē un Pededzē – laivošanas vietas, tūrisma piedāvājuma apkopojums, upju kā galamērķa popularizēšana.

Partneri: BDR Sateka, BDR Alūksnes lauku partnerība

SM 3. Sadarbīgas un aktīvas kopienas

Rīcība 3.7. Starptautiskā un starpteritoriālā sadarbība kopienu aktivizēšanai

Starpteritoriālais projekts

Iedzīvotāju skaits lauku teritorijās samazinās, notiek kopienu sarukšana. Ir jāmeklē risinājumi, ko darīt un kā darīt, lai saglabātu dzīves kvalitāti vietējām kopienām, veicinātu viedu sarukšanu.⁶ Kopienām iekšēji ir jārestartējas, dodot iespēju jauniem

⁶ 6 Latvijas Lauku kopienu parlaments. Kimberlija Zarekora. <https://ir.lv/2023/06/21/gudrapardale/?fbclid=IwAR2eth9V03zqbQyP3foWYSIjhoHHI6N3JqwQPdNrJNFCgDFSLK6WIsZxEo>

līderiem sevi parādīt kopienas organizēšanā un vadīšanā, t.sk. līderiem no jauniešu vidus.

Plānotās darbības: viedās kopienas teritorijas noteikšana, vietējā vieduma meklējumi – teritorijas izvērtējums, vīzijas, mērķu un nākotnes plānu noteikšana, kopīgas aktivitātes kopienas saliedēšanas, atbalsts kopienu līderiem u.c.

Partneri tiek meklēti.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi

Vīzija: MNF teritorija ir teritorija, kas rada interesi citiem ar konkurētspējīgiem, uz izaugsmi vēršiem, radošiem un drosmīgiem uzņēmumiem, sadarbīgām kopienām, aktīviem līderiem, vitālu dzīves telpu iedvesmai un atpūtai.

1. Stratēģiskais mērķis: **Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme**

Mērķis izvirzīts, lai sekmētu jaunu produktu un pakalpojumu radīšanu un esošo attīstību, kā arī jaunu vietējo uzņēmumu radīšanu un izaugsmi, tā sekmējot nodarbinātību MNF darbības teritorijā. Stiprināt privāto publisko partnerību pašvaldības un uzņēmēju īstenotos kopprojektos MNF darbības teritorijā ārpus Madonas pilsētas. Mērķa sasniegšanai prioritāri tiks sniegts šāds atbalsts:

Prioritātes

Atbalsts jaunu uzņēmumu radīšanai

Atbalsts uz izaugsmi vēršiem uzņēmumiem, t.sk. risinot uzņēmējdarbībai piemērotu telpu jautājumu

Veicināta nodarbinātība teritorijā

Atbalstīt kultūrvēsturisko objektu vērtību saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu uzņēmējdarbības attīstībā

2. Stratēģiskais mērķis: **Ienākošā tūrisma veicināšana**

Mērķis ir izvirzīts, lai attīstītu tūrisma galamērķus un sekmētu tūrisma plūsmas palielināšanos un citu teritorijā pieejamo tūrisma pakalpojumu pieprasījumu. Attīstāmos tūrisma objektus izmanto vietējie iedzīvotāji brīvā laika aktivitātēm un citām iespējām.

Prioritātes

Atbalstīt tūrisma objektu sakārtošanu, lai teritorijā turpinātu attīstīties pievilcīgi, pieejami tūrisma galamērķi un interesants to piedāvājums, tā sekmējot ienākošo tūrisma un lēno tūrisma.

3. Stratēģiskais mērķis: **Sadarbīgas un aktīvas kopienas**

Mērķis izvirzīts, lai veicinātu iedzīvotāju sadarbību, kopienu vērtības apzināšanu, atbalstot biedrību un nodibinājumu organizētas aktivitātes iedzīvotājiem, tāpat atbalstīt pašvaldību iniciatīvas, kas tiks izstrādātas vai īstenotas, aktīvi iesaistot vietējos iedzīvotājus. Projektus iesniedz vietējās pašvaldības un vietējās biedrības, kurās darbojas vietējie iedzīvotāji. Projektu mērķauditorija – MNF darbības teritorijas vietējie iedzīvotāji.

Prioritātes

Kopien⁷ saliedēšana un aktivizēšana

Dzīves kvalitātes uzlabošana dažādām paudzēm (t.sk. sabiedriskās aktivitātes un nepieciešamo infrastruktūru)

2.2. Sasniedzamie rezultāti

SVVA stratēģijas sasniedzamie rezultāti MNF darbības teritorijā laika posmā līdz 2027. gadam:

	Mērķis	Rezultātu rādītājs	Bāzes vērtība (2023.gads)	2025. gads	2027. gads ⁸
1.	1. Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme.	Atbalstīto uzņēmumu skaits, t.sk. kopprojektu dalībnieki ⁹ (MNF dati).	0	9	23
2.		Jaunas darba vietas ¹⁰ (MNF dati)	0	3	9
3.		Inovāciju skaits (MNF dati).	0	1	1
4.		Atbalsts lauksaimniekiem lauksaimniecības produktu pārstrādei (MNF dati).	0	1	2

⁷ Skaidrojumu skatīt "Saīsinājumi un skaidrojumi" – 3.lpp. Saiti atvērt, uzklikšķinot uz saites ar peles labo pogu un nospiežot peles kreiso pogu "Atvērt hipersaiti".

⁸ Summējas ar 2025.gadu.

⁹ ES KLP SP atbalsta rezultatīvais rādītājs R.39 Lauku ekonomikas attīstība – lauku ekonomikas uzņēmumu skaits.

¹⁰ R.37 Izaugsme un nodarbinātība lauku apvidos – jaunas darba vietas, kas atbalstītas KLP projektos lauku teritorijās.

5.	2. Ienākošā tūrisma veicināšana.	Attīstīto objektu skaits (Pašvaldību informācija)	0	2	5
6.	3. Sadarbīgas un aktīvas kopienas.	Aktivizēto kopienu skaits. Attīstīti vai izveidoti kopienu ¹¹ centri ¹² (MNF dati).	0	13	13
7.		Aktivizēto kopienu skaits. Izveidoto vai uzlaboto publiskās ārtelpas vietu skaits(MNF dati).	0	20	20
8.		Projektu skaits, kas veicina sociālo iekļaušanu (NVO dati).	0	10	20
9.	Visi mērķi.	Kultūras mantojuma objektu skaits, kas veicina uzņēmējdarbību un dzīves kvalitāti. (MNF dati)	0	2	5

8.tabula

2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana

Inovācija tiek atbalstīta MNF vietējās attīstības stratēģijas darbības **teritorijas līmenī**.

Inovācija ir zinātniskā, tehniskā, sociālā, kultūras vai citas jomas ideju, izstrādņu un tehnoloģiju veiksmīga īstenošana **pilnīgi jaunā produktā, pakalpojumā vai procesā**. Inovācija var būt jebkādā jomā – zinātniskā, tehniskā, citā; to raksturo ideja, izstrādne un tehnoloģija; tā var tikt īstenota kā jauns produkts, pakalpojums vai process; inovāciju esamību apliecina fakts, ka tās ir nonākušas tirgū, tiek ieviestas un pielietotas.

¹¹ Skaidrojums 3.lpp "Saīsinājumi un skaidrojumi". Saiti atvērt, uzklikšķinot uz saites ar peles labo pogu un nospiežot peles kreiso pogu "Atvērt hipersaiti".

¹²R.40 Lauku ekonomikas vieda pāreja.

3. Rīcības plāns

3.1. Rīcības plāns 2023.-2027.gadam

Rīcības plāns 2023.-2027. gadam sagatavots Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam intervencē “Darbības īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana” (turpmāk – Stratēģiskā plāna intervence).

Nr. p.k.	Mērķis/rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte ¹³	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
1.	Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme.					
1.1	Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai.	1.	50 000, 15 000 “Lauku biļetes gadījumā”	Pamata atbalsta intensitāte 40%, maksimālā atbalsta intensitāte 65% vai 75%, ja tiek izpildīti noteikti 3.1.1 sadaļā minētie kritēriji.	Kārta	Radīti 9 jauni uzņēmumi

¹³ Skaidrojums stratēģijas 4. lappusē un <https://www.zm.gov.lv/lv/klp-2023-2027>

Nr. p.k.	Mērķis/rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte ¹³	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%).	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
1.2.	Ar lauksaimniecību nesaistīti pakalpojumi un ražošana.	1.	100 000, 15 000 "Lauku biļetes gadījumā"	Pamata atbalsta intensitāte 40%, maksimālā atbalsta intensitāte 60% vai 75%, ja tiek izpildīti noteikti 3.1.1 sadaļā minētie kritēriji.	Kārta	Atbalstīti 6 uzņēmumi
1.3.	Pārtikas produktu ražošana un virzība tirgū.	1.	100 000, 15 000 "Lauku biļetes gadījumā"	Pamata atbalsta intensitāte 40%, maksimālā atbalsta intensitāte 60% vai 75%, ja tiek izpildīti noteikti 3.1.1 sadaļā minētie kritēriji.	Kārta	Atbalstīti 2 uzņēmumi
1.4.	Pašvaldības sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem.	1.	100 000	Pamata atbalsta intensitāte 40%, maksimālā atbalsta intensitāte 60%, ja tiek	Nepārtraukts projektu konkurss	6 kopprojekti lauku teritorijā

Nr. p.k.	Mērķis/rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte ¹³	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%).	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
				izpildīti noteikti 3.1.1 sadaļā minētie kritēriji.		
2. Ienākošā tūrisma veicināšana.						
2.1.	Tūrisma veicināšana kultūrvēsturiskos un dabas objektos.	2.	BDR 50 000 PSV 100 000	Pamata atbalsta intensitāte 70%	Nepārtraukts projektu konkurss	Attīstīti 3 objekti
2.2.	Stratēģiskais projekts. Publisko tirgus laukumu attīstība.	2	MNP 100 000 VNP 30 000	Pamata atbalsta intensitāte 70%	Kārta	Attīstīti tirgus laukumi Ērgļos un Varakļānos
2.3.	Starptautiskā un starpteritoriālā sadarbība tūrisma jomā (apraksts stratēģijas 1.5. daļā).	2.	20 000	Pamata atbalsta intensitāte 100%	Nav attiecināms	Sasniedzamos rādītājus noteiks, kad būs sagatavoti projekti.

Nr. p.k.	Mērķis/rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte ¹³	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%).	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
3.	Sadarbīgas un aktīvas kopienas	2				
3.1.	Sabiedrības īstenotas aktivitātes.	2.	12 000	Pamata atbalsta intensitāte 70%, maksimālā atbalsta intensitāte 90%, ja tiek izpildīti noteikti 3.1.1 sadaļā minētie kritēriji.	Kārtas	Atbalstītas 18 aktivitātes
3.2.	Dažādām paaudzēm izmantojama publiskā telpa.	2.	20 000	Pamata atbalsta intensitāte 70%	Kārta	Sakārtotas 23 publiskās ārtelpas vietas un sabiedriskie centri
3.3.	Stratēģiskais projekts. Koprades darbnīca Madonā.	2.	100 000	Pamata atbalsta intensitāte 70%	Kārta	Izveidota vieta eksperimen-

Nr. p.k.	Mērķis/rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte ¹³	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%).	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
						tiem un pārbaudēm
3.4.	Praktiskas prasmes un zināšanas.	2.	1100	Pamata atbalsta intensitāte 70%, maksimālā atbalsta intensitāte 90%, ja tiek izpildīti noteikti 3.1.1 sadaļā minētie kritēriji.	Kārtas	20 mācību cikli, kas iesaista dažādu vietējo pagastu iedzīvotājus.
3.5.	Starptautiskā un starpteritoriālā sadarbība kopienu aktivizēšanai (apraksts stratēģijas 1.5. daļā).	2.	20 000	Pamata atbalsta intensitāte 100%	Nav attiecināms	Sasniedzamos rādītājus noteiks, kad būs sagatavoti projekti.

9.tabula

3.1.1. Kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai, rīcību apraksti

R1.1. Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Pretendents – juridiska persona, kura uzsāk saimniecisko darbību, vai fiziska persona, kura uzsāk vai plāno veikt saimniecisko darbību.

Pakalpojumus NACE 55 (viesu un ceļotāju nodrošināšana ar īslaicīgām apmešanās vietām) attīsta MNF teritorijā deklarēta persona (vismaz 6 mēneši pirms LEADER projekta iesniegšanas), t.sk. SIA īpašnieki.

Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Rada uzņēmumu pirmo reizi, t.sk. SIA īpašnieki, uzņēmums nav vecāks par gadu uz projekta iesniegšanas brīdi	+25%
Ja sasniedz vismaz vienu no kritērijiem ¹⁴ : ✓ atbalsta pretendents ir gados jauns lauksaimnieks; ✓ atbalsta pretendents ir mazā lauku saimniecība ; ✓ investīcijām pamatpakalpojumos lauku teritorijā izglītības, sociālajā vai veselības jomā; ✓ neienesīgām investīcijām darbinieku produktivitātes kāpināšanai.	+35%

10.tabula

R1.2. Ar lauksaimniecību nesaistīti pakalpojumi un ražošana.

Pretendents – uzņēmumi ar apgrozījumu līdz 150 000 EUR.

Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz 50 000 EUR, atbalsta pretendents nodrošina atbilstību diviem rādītājiem – pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ir apgrozījums vismaz 10% no attiecināmo izmaksu summas attiecīgajā nozarē (informācija pieteikumā) un ir nodarbināts darbinieks (izdruka no VID EDS).

Pakalpojumu – viesu un ceļotāju nodrošināšana ar īslaicīgām apmešanās vietām (NACE 55 – viesu un ceļotāju nodrošināšana ar īslaicīgām apmešanās vietām) un pirts pakalpojumus, izņemot sabiedriskās pirtis, – attīsta uzņēmumi, kas vismaz gadu pirms projekta iesniegšanas ir reģistrēti un darbojas MNF teritorijā un viesu izmitināšanu paplašina vai attīsta kā papildu nozari. Projekta rezultāts ir vismaz 6 jauni labiekārtoti numuriņi.

¹⁴ Normatīvie akti par Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana".

Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Saglabā esošo pilna laika darba vietu	+10%
Ja sasniedz vismaz vienu no nosacījumiem: 1. uzņēmuma īpašnieks strādā uzņēmumā pamatdarbā 2. ēkas, kas iekļaujas valsts kultūras pieminekļu zonā vai ir kāda valsts kultūras pieminekļa kompleksa daļa, atjaunošana vēsturiskā izskatā, ja to pielāgo ražošanai vai pakalpojuma sniegšanai.	+20%
Ja sasniedz vismaz vienu no nosacījumiem ¹⁵ : ✓ atbalsta pretendents ir gados jauns lauksaimnieks; ✓ atbalsta pretendents ir mazā lauku saimniecība; ✓ investīcijām pamatpakalpojumos lauku teritorijā izglītības, sociālajā vai veselības jomā; ✓ neienesīgām investīcijām darbinieku produktivitātes kāpināšanai.	+35%

11.tabula

R1.3. Pārtikas produktu ražošana un virzība tirgū.

Pretendents – uzņēmumi ar apgrozījumu līdz 150 000 EUR.

Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz 50 000 EUR, atbalsta pretendents nodrošina atbilstību diviem rādītājiem – pēdējā noslēgtā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ir apgrozījums vismaz 10% no attiecināmo izmaksu summas attiecīgajā nozarē (informācija projekta pieteikumā) un ir nodarbināts darbinieks (izdruka no VID EDS).

Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Saglabā esošo pilna laika darba vietu	+10%
Ja sasniedz vismaz vienu no nosacījumiem: 1. uzņēmuma īpašnieks strādā uzņēmumā pamatdarbā, 2. ēkas, kas iekļaujas valsts kultūras pieminekļu zonā vai ir kāda valsts kultūras pieminekļa kompleksa daļa, atjaunošana vēsturiskā izskatā, ja to pielāgo ražošanai vai pakalpojuma sniegšanai.	+20%
Ja sasniedz vismaz vienu no nosacījumiem ¹⁶ : ✓ atbalsta pretendents ir gados jauns lauksaimnieks; ✓ atbalsta pretendents ir mazā lauku saimniecība ; ✓ neienesīgām investīcijām darbinieku produktivitātes kāpināšanai.	+35%

¹⁵ Normatīvie akti par Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana".

¹⁶ Normatīvie akti par Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana".

R1.4. Pašvaldības sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem.

Pretendents – pašvaldība sadarbībā ar MNF darbības teritorijā reģistrētu un/vai deklarētu fizisku vai juridisku personu, kura veic saimniecisko darbību un kuras apgrozījums ir ne vairāk kā 150 000 EUR noslēgtā gadā pirms projekta iesniegšanas un projekta rezultātā tiek saglabāta esošā darba pilna laika darba vieta vai radīta jauna. Starp kopprojekta dalībniekiem ir noslēgts līgums.

Projektus īsteno lauku teritorijā¹⁷.

Prioritāte	Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Atbalsts attīstībai lauku teritorijās	Projekta rezultāts atrodas lauku teritorijā	+20%

13.tabula

R2.1. Tūrisma veicināšana kultūrvēsturiskos un dabas objektos.

Pretendenti – pašvaldības un MNF darbības teritorijā reģistrētas biedrības, kuru biedri ir MNF darbības teritorijas pastāvīgie iedzīvotāji.

Prioritāte	Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Vietējās kopienas sadarbība	Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā iesaistās vietējā sabiedrība – vietējā biedrība vai nodibinājums	+20%

14.tabula

90% atbalsta intensitāti saņem projekti, kurus iesniedz biedrības.

R2.2. Publisko tirgus laukumu attīstība.

Pretendenti – pašvaldības. Projektus īsteno Ērgļu ciemā un Varakļānu pilsētā, izveidojot tirgus laukumu Ērgļos, Madonas novadā, un sakārtojot tirgus laukumu Varakļānos, Varakļānu novadā.

Atbalsta intensitāte 70%.

R3.1. Sabiedrības īstenotas aktivitātes.

Pretendenti – MNF darbības teritorijā reģistrētas NVO, kuru biedri ir MNF teritorijā reģistrēti iedzīvotāji, kas nav vienas ģimenes pārstāvji (apliecina biedru saraksts).

Rīcības ietvaros atbalsta biedrību organizētas aktivitātes, kas veicina dzīves kvalitāti vietējā kopienā, piem., kopienu centru darbība ciemos, pilsētās; sports; kultūra; vides un dzīvnieku aizsardzība u.c.

¹⁷ Normatīvie akti par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību ELFLA intervencē "Darbības īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana" – lauku teritorijas ir Latvijas teritorija izņemot valsts pilsētas un pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.

Vietējā kopiena projektā ir saprotama kā:

- teritoriālā kopiena. Pilsēta – Cesvaine, Lubāna, Madona, Varakļāni – vai ciems, piem., Jaunkalsnava, Jāņukalns, Ozoli, Liezēre;
- interešu kopiena, kura plašā MNF darbības teritorijā veicina iedzīvotāju komunikāciju, sadarbību kopīgu interešu ietvaros, piem., kāda sporta veida klubs, permakultūras praktiķu un domubiedru kustība.

Biedrības darbs kopienas saliedēšanā un aktivizēšanā atspoguļots biedrības tīmekļa vietnēs vai sociālajos tīklos.

Visu uzraudzības periodu pretendents sniedz informāciju par atbalstītās aktivitātes darbību, t. sk. par tās atspoguļojumu pretendenta tīmekļa vietnēs.

Prioritāte	Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Kopienas saliedēšana un aktivizēšana	Ja sasniedz vismaz vienu no kritērijiem: Izveidots vai attīstīts kopienas ¹⁸ multifunkcionālais centrs dažādām paaudzēm; Veicināta dažādu paaudžu iesaiste interešu kopienas aktivitātēs .	+20%

15.tabula

R3.2. Dažādām paaudzēm izmantojama publiskā telpa.

Pretendenti – vietējās pašvaldības.

Atbalsta intensitāte 70%.

Projektu rezultāti atrodas pagastos un Cesvaines, Lubānas, Varakļānu pilsētā ¹⁹. Projekti vērsti uz publiskās ārtelpas – īstenošanas vieta var būt piem., parki, pastaigu takas, kapsētas, dzīvnieku kapsētas, pludmales laukumi, publiski pieejami pagalmi, mājdzīvnieku pastaigas laukumi – vai sabiedrisko centru sakārtošanu un pieejamību dažādām paaudzēm. Projekta satura apspriešanā iesaistīti konkrētās vietas iedzīvotāji. Kopā ar projekta iesniegumu skaidrojums par iedzīvotāju iesaisti projekta satura un rezultāta izstrādē – aptauju rezultāti, afišas vai saites uz afišām par iedzīvotāju sapulci, kurā apspriež projekta saturu, sapulces foto.

R3.3. Koprades darbnīca Madonā.

Pretendents – Madonas novada pašvaldība.

Atbalsta intensitāte 70%.

Projekts tiek īstenots Madonas pilsētā. Plānotā atrašanās vieta ir Madonas biznesa attīstības centrs. Rezultāts – izveidotas darbnīcas eksperimentiem un pārbaudēm. Plānotās tēmas ir piem., kokapstrāde, elektronika, t.sk. lodēšana, un pārtika – izveidota virtuve. Darbnīcas izmēģinājumiem, prototipu izstrādei, mācību nolūkos u.c.

¹⁸ Skaidrojums 3.lpp "Saīsinājumi un skaidrojumi". Saiti atvērt, uzklikšķinot uz saites ar peles labo pogu un nospiežot peles kreiso pogu "Atvērt hipersaiti".

¹⁹ Normatīvie akti par valsts un Eiropas savienības atbalsta piešķiršanas kārtību ELFLA intervencē "Darbības īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana" – lauku teritorijas ir Latvijas teritorija, izņemot valsts pilsētas un pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.

aktivitātēm pieejamas dažādām auditorijām – Madonas un Varakļānu novada uzņēmējiem, skolēnu mācību uzņēmumiem, LIAA Madonas biznesa inkubatora dalībniekiem u.c.

Visu uzraudzības periodu pretendents sniedz ikgadēju informāciju par apmeklētību.

R3.4. Praktiskas prasmes un zināšanas.

Pretendents – biedrības, kas reģistrētas un pastāvīgi darbojas MNF teritorijā, biedri ir MNF teritorijas iedzīvotāji.

Noslēdzot projektu, pretendents iesniedz MNF atskaiti par dalībnieku dalību nodarbībās visa cikla garumā. Saraksts raksturo arī sociālā riska grupu iesaisti²⁰.

Prioritāte	Skaidrojums par kritēriju	Atbalsta intensitāte
Kopienu saliedēšana un aktivizēšana	Projekts veicina iedzīvotāju saskarsmi ilgstošā periodā – 14 nodarbības 5 mēnešus.	+20%

16.tabula

3.2. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums

ELFLA finansējum SVVA/LEADER pieejas īstenošanai 2023.-2027. gada plānošanas periodā MNF darbības teritorijā ir neliels, tāpēc MNF izvērtē nepieciešamību piesaistīt ārējo finansējumu iedzīvotāju aktivizēšanai, sniedzot pieteikumus citos fondos.

KLP stratēģiskā plāna lauku attīstības intervence Nr. 20²¹ “Sadarbība pārtikas ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai” ietvaros tiek plānots veidot sadarbības projektu ar citām vietējām rīcības grupām īso pārtikas ķēžu attīstībai un vietējo produktu popularizēšanai. Viens no mērķiem – sadarbība ar Pierīgas teritorijām MNF darbības teritorijā radīto produktu noieta veicināšanai, dodot iespēju ražotājam nogādāt preci pircējiem un pircējiem iegādāties preci no ražotājiem ar iespējami mazāku starpnieku skaitu.

4. Īstenošana un novērtēšana

²⁰ Plašāka informācija <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/labklajibas-un-vienlidzibas-raditaji/sociala-ieklausanas/15186-sociala?themeCode=SI>

²¹ KLP SP 2023-2027 381 lpp. <https://www.zm.gov.lv/lv/media/5409/download?attachment>

4.1. Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām

SVVA stratēģijas izstrādes posmā MNF 2022. gada pavasarī organizēja iedzīvotāju tikšanās lielākajos VRG darbības teritorijas centros – Ērgļos, Lubānā, Varakļānos, Cesvainē un Madonā – ar mērķi izzināt vietējās vajadzības un vienu pieredzes apmaiņas braucienu ar mērķi iepazīt tūrisma pakalpojumus un viedo kopienu darbību. 2023.gada pavasarī Madonā notika tematiskās darba grupas “Aktīvas kopienas” un “Uzņēmējdarbība”, jūnijā – noslēdzošā tikšanās ar iedzīvotājiem “LEADER 2023.-2027. Skats uz stratēģiju”.

SVVA stratēģijas īstenošanas posmā notiks aktivitātes šādos virzienos:

- ✓ MNF attīstīs savu tīmekļa vietni informācijas par SVVA stratēģijas īstenošanu laika posmā no 2023. līdz 2027. gadam ieviešanai un izmantos *Facebook* kontu iedzīvotāju informēšanai.
- ✓ Potenciālajiem projekta ieviešējiem tiks nodrošinātas konsultācijas, atbalsts projektu sagatavošanā un īstenošanā.
- ✓ Padomes izbraukuma sēdes, iepazīstot ar SVVA/LEADER pieejas īstenoto projektu izaugsmi un nozīmi attiecīgā pagasta teritorijā.
- ✓ Dalība vietējo organizāciju – Madonas un Varakļānu novada pašvaldības, LIAA Madonas biznesa inkubatora, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra, mācību centra SIA BUTS, Nodarbinātības valsts aģentūras u.c. – rīkotajos semināros un mācībās, informējot dalībniekus par SVVA stratēģijas īstenošanu, izsludinātajām kārtām, nosacījumiem projektu sagatavošanā un īstenošanā ar ELFLA līdzfinansējumu. Iedzīvotāju iesaiste kopienu aktivizēšanā MNF darbības teritorijā, pieredzes apmaiņa, Latvijā iepazīstot aktīvās kopienas, viedo ciemu un iedzīvotāju padomju darbu.
- ✓ Iedzīvotāju iesaiste starpterritoriālo un starptautisko sadarbības projektu sagatavošanā un organizēšanā.

MNF ir biedrības “Latvijas Lauku forums” biedrs. Dalības mērķi:

- ✓ dalība LEADER pieejas un VRG interešu aizstāvībā,
- ✓ regulāras informācijas saņemšana par LEADER pieejas un lauku telpas attīstības pieredzi Eiropas Savienībā,
- ✓ VRG tīklošanās, regulāra pieredzes apmaiņa,
- ✓ VRG mācības,
- ✓ citu sabiedrisko organizāciju aktivitāšu iepazīšana.

Nozīmīgs atbalsts LEADER pieejas ieviešanā ir MNF Padome ar savām zināšanām, pieredzi un teritorijas pārklājumu darba un dzīves vietās.

4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027.gadam specifiskajiem atbalsta mērķiem

SVVA stratēģijas mērķis	SVVA stratēģijas rīcība	Papildinātības pasākums
1.Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme.	1.1.Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai.	1.2.prioritāte. Atbalsts uzņēmējdarbībai 1.2.3.Veicināt ilgtspējīgu izaugsmi, konkurētspēju un darba vietu radīšanu MVU, tostarp ar produktīvām investīcijām.
	1.2.Ar lauksaimniecību nesaistīti pakalpojumi un ražošana.	1.2.3.1. Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai. 5.1. prioritāte. Reģionu līdzsvarota attīstība
	1.3.Pārtikas produktu ražošana un virzība tirgū.	5.1.1. SAM Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās.
	1.4.Pašvaldības sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem.	5.1.1.1.Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam.
2.Ienākošā tūrisma veicināšana.	2.1.Tūrisma veicināšana kultūrvēsturiskos un dabas objektos.	4.3. Prioritāte Nodarbinātība un sociālā iekļaušana 4.3.2 Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās. Pasākums nav nosaukts. No pamatojuma - Nepieciešams stiprināt kultūras resursu nozīmi inovāciju, labbūtības, veselības, mūžizglītības un sociālā kapitāla veicināšanā, atbalstot kultūras līdzdalību, veidojot jaunus kultūras produktus un pakalpojumus, kuri ļautu veidot arī jaunas darba vietas.

		<p>5.1. prioritāte Reģionu līdzsvarota attīstība</p> <p>5.1.1. Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās.</p> <p>5.1.1.1. Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam.</p>
	2.2.Publisko tirgus laukumu attīstība.	<p>5.1. prioritāte. Reģionu līdzsvarota attīstība</p> <p>5.1.1. Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās.</p> <p>5.1.1.1. Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam.</p>
3.Sadarbīgas un aktīvas kopienas.	3.1.Sabiedrības īstenotas aktivitātes.	<p>4.3. Prioritāte. Nodarbinātība un sociālā iekļaušana</p> <p>4.3.4. SAM. Sekmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām.</p> <p>4.3.4.3. Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos.</p>
	3.2.Dažādām paaudzēm izmantojama publiskā telpa.	<p>5.1. prioritāte. Reģionu līdzsvarota attīstība</p> <p>5.1.1. Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās.</p> <p>5.1.1.3. Publiskās ārtelpas attīstība.</p>
	3.3.Koprades darbnīca Madonā.	<p>5.1. prioritāte. Reģionu līdzsvarota attīstība</p>

		5.1.1. Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās. 5.1.1.1. Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam.
	3.4. Praktiskas prasmes un zināšanas.	4.3. Prioritāte. Nodarbinātība un sociālā iekļaušana 4.3.4. SAM Sekmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām. 4.3.4.3. Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos.

17.tabula

4.3. Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, t.sk. interešu konflikta novēršana

Projektu vērtēšanas kritēriji un to skaidrojums tiek izstrādāts atsevišķi un nav SVVA stratēģijas sastāvdaļa. Kritēriji ir pieejami kārtas izsludināšanas brīdī. Tie var tikt atjaunoti pirms katras kārtas. Kritērijus apstiprina MNF Padome.

Vērtēšanas kritēriji tiek izstrādāti atbilstoši šādiem principiem un uzdevumiem:

Atbilstības princips – vērtē projektu pieteikumos plānoto aktivitāšu un mērķu atbilstību SVVA stratēģijai, rīcībai un attiecīgajiem Ministru kabineta noteikumiem;

Prioritāšu princips – vērtē, kā tiek sekmēti nosacījumi vai iniciatīvas, kas rada ietekmi uz teritoriju noteiktos virzienos vai SVVA stratēģijā ir noteiktas kā īpaši atbalstāmas (rīcību aprakstos un vērtēšanas kritērijos, tālāk saistības var būt atspoguļotas MNF lēmumā);

Efektivitātes princips – vērtē paredzēto projekta mērķu, aktivitāšu un plānoto ieguldījumu sabalansētību;

Ilgspējas princips – vērtē projekta rezultātu saglabāšanu, izmantošanu un attīstību turpmāk;

Papildināmības princips – kritēriji, kur projekti uzrāda saikni ar citām iestrādēm, kas jau īstenotas (iesniedzējs ir jau veicis investīcijas) vai arī tiek īstenotas citur teritorijā (nepieciešamība veidot teritoriāli saistītas investīcijas, lai palielinātu sociālo vai ekonomisko efektu);

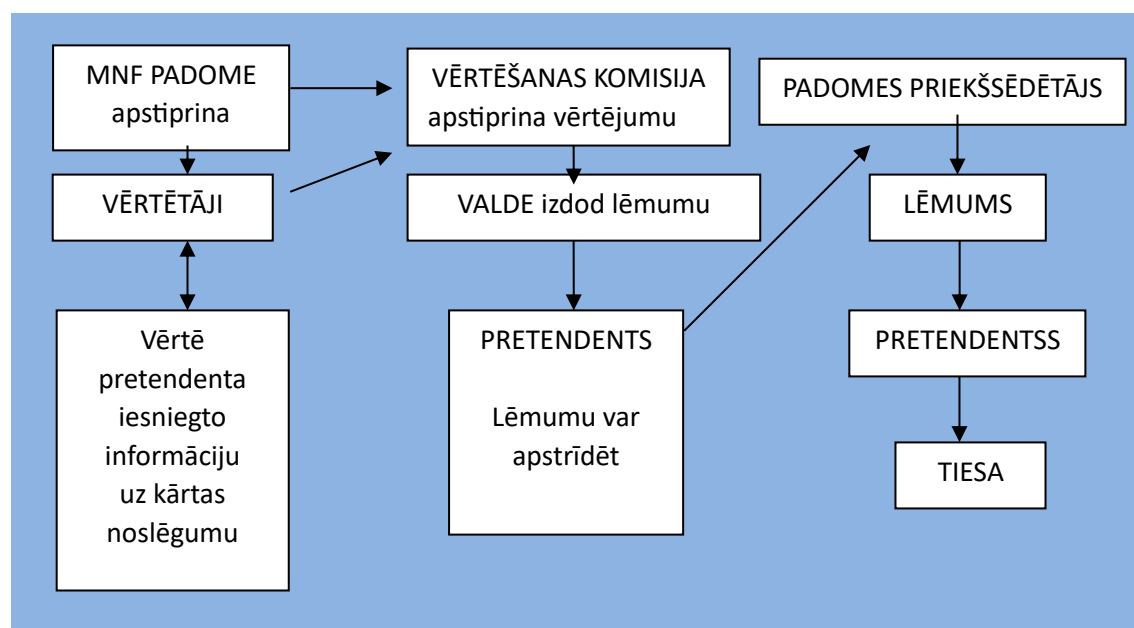
Inovācijas princips – vērtē projektos paredzēto iniciatīvu un aktivitāšu novitāti MNF darbības teritorijā;

Kvalitātes princips – vērtē projekta iesnieguma saturisko atbilstību tā ātrākai izvērtēšanai;

Vienlīdzības princips – vērtējot ir vienlīdzīga attieksme pret visiem, kas var pretendēt uz atbalstu. Vērtēšanas procesā MNF neveic sadarbību ar pretendentu projekta kvalitātes vai satura uzlabošanā. Visiem pretendentiem kārtas ietvaros ir dota vienāda iespēja – laiks, kad iepazīties ar kārtas nosacījumiem, piedalīties semināros, izmantot individuālās konsultācijas, sagatavot projekta pieteikumu un pavaddokumentus. Vērtēšanas laikā var tikt prasīti skaidrojumi iesniegtajai informācijai par projekta sasniedzamajiem rādītājiem, kas var ietekmēt MNF lēmumu par pretendenta saistībām pēc projekta īstenošanas;

Taisnīguma princips – pret visiem projektu iesniedzējiem tiks ievēroti vienādi vērtēšanas kritēriji un principi, nepieļaujot interešu konflikta riskus. Pirms projektu vērtēšanas tiek deklarēts interešu konflikts, kas apliecina, ka lēmējs vai vērtētājs ir/nav saistīts ar finansējuma pretendentu vai projekta ieviešanu kā piegādātājs un pieņemtais lēmums ietekmē/neietekmē Padomes locekļa, projektu vērtētāja, Vērtēšanas komisijas locekļa un stratēģijas administratīvā vadītāja, tā radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses. Ja interešu konflikts attiecas uz vienu projektu, tas attiecas uz visu rīcību attiecīgajā kārtā.

Pretendents var apstrīdēt MNF izdotos lēmumus:

5.attēls. Vērtēšanas, lēmumu pieņemšanas un lēmumu apstrīdēšanas process.

4.4. Vietējās attīstības stratēģijas uzraudzības un novērtēšanas procedūra

Iekšēji MNF **veic uzraudzību**, ņemot vērā un analizējot informāciju, kuru iegūst:

- ✓ sadarbojoties ar MNF Padomi,
- ✓ konsultējot pretendētus,
- ✓ vērtējot LEADER projektu iesniegumu kārtās iesniegtos projektus,
- ✓ analizējot projektu kārtas gaitu, finansējuma pieprasījumu, projektu kvalitāti,

- ✓ veicot LEADER projektu uzraudzību,
- ✓ apkopojot datus par projektiem prezentācijām un publikācijām,
- ✓ saņemot no iedzīvotājiem citu informāciju, kas skaidro teritorijas vajadzības un pēc nepieciešamības **veicot izmaiņas** ar stratēģijas īstenošanu saistītos dokumentos,
- aktualizējot un papildinot stratēģiju, t.sk. atverot jaunas rīcības, iesniedzot stratēģijas grozījumus Lauku atbalsta dienestā,
- veicot izmaiņas stratēģijas sadaļā “Rīcību plāns”, rakstiski informējot Lauku atbalsta dienestu, pirms izsludināta kārtējā projektu iesniegumu kārtā,
- rīcību aprakstos, vērtēšanas kritērijos, grozījumus apstiprinot MNF Padomei,
- uzlabojot stratēģijas ieviešanas procesu – precizējot vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas nolikumu.

Ja notiek izmaiņas normatīvajos aktos, tiek veikti grozījumi SVVA stratēģijas dokumentos, nodrošinot atbilstību.

Projektu saturisko pārbaudi MNF veic vismaz vienu reizi katra projekta uzraudzības laikā līdz SVVA stratēģijas īstenošanai piešķirtā publiskā finansējuma izlietojumam.

Fondam atbilstoši normatīvajiem aktiem²² jāveic novērtējumi.

Starpposma novērtējums par periodu no SVVA stratēģijas īstenošanas sākuma līdz 2025.gada 31. decembrim, novērtējot SVVA stratēģijas rīcības iznākumu rādītāju izpildi, publiskā finansējuma izlietojumu, izlietotā finansējuma ietekmi un SVVA stratēģijas mērķu un rezultātu sasniegšanu. Ikgadējais novērtējums tiek aizpildīts LAD sagatavotā anketā.

Katru gadu, sākot no 2025.gada, līdz otrā ceturkšņa beigām novērtē:

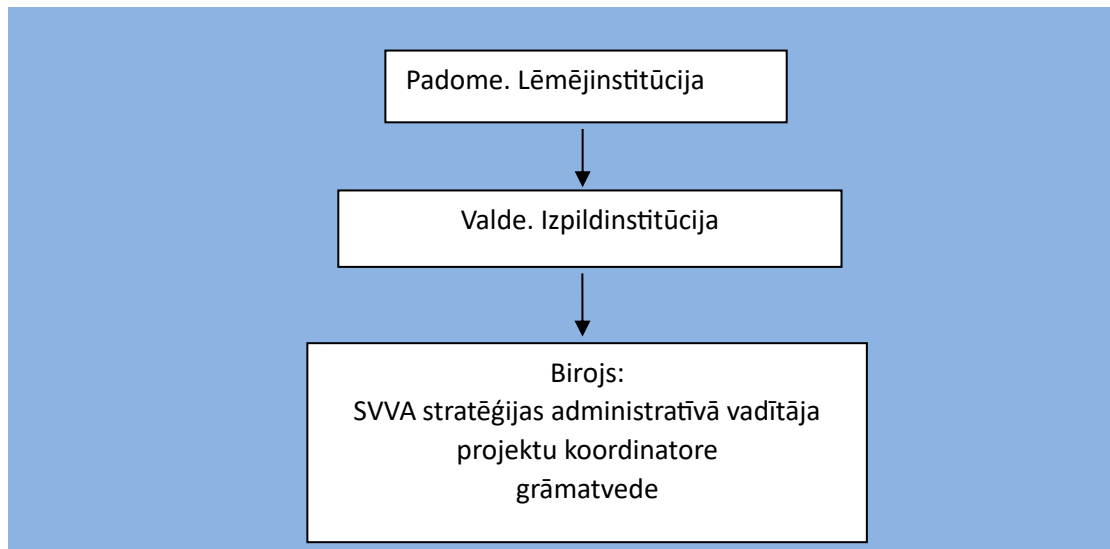
- vietējās attīstības stratēģijā noteikto mērķu un sasniedzamo rezultātu izpildi,
- arī rīcības rezultātu, rādītāju izpildi,
- savu darbību iepriekšējā gadā

un publicē to tīmekļa vietnē www.mnf.lv. Ikgadējais novērtējums tiek aizpildīts LAD sagatavotā anketā.

4.5. SVVA stratēģijas īstenošanas organizācija

SVVA stratēģijas īstenošanas organizāciju nosaka MNF statūti un SVVA stratēģijas īstenošanas nolikums.

²² Normatīvie akti par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2023.–2027. gadam sagatavošanai un īstenošanai.

6.attēls. Organizatoriskā shēma.

Vietējo rīcības grupu darbības nodrošināšana, vietējās attīstības stratēģijas iedzīvināšanas pārvaldība, uzraudzība un novērtēšana tiek finansētas KLP stratēģiskā plāna intervences LA 19 – Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošanu ietvaros²³. Atbalsts minētām darbībām nepārsniedz 17% no ELFLA kopējā vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai piešķirtā finansējuma apjoma. Atbalsta intensitāte 100%.

Latvijā VRG atbalstam tiks piemērots vienotas likmes finansējums izmaksām, kas nav tiešās personāla izmaksas²⁴.

Fonds finansējumu izlietos stratēģijas 4.daļā aprakstītajām darbībām un aktivitātēm. Darbības nodrošināšanai piešķirtais finansējums tiks izlietots:

- ✓ aktivitāšu „Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” un aktivitātes „Kopienų spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas” ieviešanas nodrošināšanai – LEADER projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu organizēšana, iedzīvotāju informēšana, vērtēšana un iespējamo pārsūdzību izskatīšana,
- ✓ LEADER projektu uzraudzības – saturiskās un īstenošanas virzības²⁵ – veikšanai,
- ✓ stratēģijas rezultātu novērtēšanas veikšanai,
- ✓ stratēģijas saturiskai uzraudzībai, grozījumu veikšanai,
- ✓ VRG un iedzīvotāju mācībām,
- ✓ vietējo kopienu un apkaimju tīklošanās veicināšanai,
- ✓ pieredzes apmaiņai Latvijas teritorijā, iepazīstot kopienu un apkaimju sadarbības piemērus (viedie ciemi, iedzīvotāju padomes, degradēto teritoriju pārveide, u.c.); mijiedarbības starp laukiem un Pierīgu veicināšanai.

²³ Latvijas KLP stratēģiskais plāns 2023.-2027. gadam, 819. lpp.

²⁴ Saskaņā ar Vispārējā regulas Nr.2021/1060 56.panta 1.punktu. Vienotā likme 40%.

²⁵ Normatīvie akti par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2023.–2027. gadam sagatavošanai un īstenošanai

- ✓ Biroja darbības nodrošināšanai – darbinieku darba samaksa, biroja izmaksas, transporta izmaksas u.c.

Aktīvai vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai veicamo *vietējās sabiedrības iesaisti un sadarbību vietējās attīstības procesiem nozīmīgu jautājumu risināšanā, pieredzes apmaiņu²⁶, nepieciešamo zināšanu iegūšanu un citus resursus*, iespējams, nebūs iespējams finansēt tik lielā apjomā, kā vajadzētu, ierobežotā LEADER finansējuma dēļ.

Sadarbības nodrošināšanai MNF uztur savu mājas lapu www.mnf.lv un *Facebook* kontu – Madonas novada fonds, iekļaujot savu un citu organizāciju ar uzņēmējdarbības attīstību, biedrību darbības un kopienu aktivizēšanu saistītu informāciju, tā veicinot dažādu iespēju izmantošanu teritorijas aktivizēšanai.

5. Finansējuma sadales plāns

Nr. p.k.	Mērķis	Stratēģiskā plāna intervencē	
		Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Stratēģiskā plāna intervencē)	Atbalsta apmērs (euro) ²⁷
1.	Uzņēmējdarbības uzsākšana un izaugsme.	51	805895.65
2.	Ienākošā tūrisma veicināšana.	18	284433.76
3.	Sadarbīgas un aktīvas kopienas	31	489858.14
	Kopā	100	1580187.56
	t.sk. uzņēmējdarbības attīstība	51	805895.65
	t.sk. starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	3	47405.63

18.tabula

²⁶ Latvijas KLP stratēģiskā plāna 2023.-2027. LA 19

²⁷ Aizpilda pēc LAD lēmuma saņemšanas par SVVA stratēģijas apstiprināšanu.

SVVA stratēģija apstiprināta
MNF padomes sēdē 2023.gada 26.jūnijā, protokols Nr.4.

Nodibinājuma „Madona novada fonds”
valdes locekle
Madonā

Jogita Baune